

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 379/2022-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených JUDr. Andrejom Garom, advokátom, Štefánikova 14, Bratislava, proti rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Co/100/2019 z 19. júna 2019 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Cdo/206/2019 z 27. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. februára 2022 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sťažovatelia navrhujú napadnuté rozsudky zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

II.

2. Spor obce [REDAKOVANÉ] ako žalobcu a sťažovateľov ako žalovaných bol vyvolaný tým, že sťažovatelia na sporný pozemok v roku 2011 umiestnili stĺp s rampou, čo viedlo k zamedzeniu dovtedy desaťročia využívaného prístupu tretích osôb na poľnohospodárske pozemky. Obec ako žalobca sa proti sťažovateľom ako žalovaným po zmene žaloby domáhala okrem iného toho, že je vlastníkom geometrickým plánom v spore vytvorených pozemkov parc. č. [REDAKOVANÉ] s výmerou [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] s výmerou [REDAKOVANÉ]. Sťažovatelia sa vzájomnou žalobou domáhali určenia, že oni sú bezpodielovými spoluvlastníkmi týchto pozemkov. Tieto dva pozemky boli zamerané znalcom v priebehu sporu, keď znalec dospel k záveru, že hranice medzi pozemkami žalobcu a sťažovateľov nie sú v súlade s hranicami zameranými v teréne, čo bolo spôsobené tým, že všetky geometrické

plány vyhotovené po roku 1962 vychádzali z nedostatočného porovnania hraníc pozemkov. Znalec zrekonštruoval katastrálnu mapu pre účely vyhotovenia návrhu na opravu v katastrálnom operáte, s čím sťažovatelia nesúhlasili, a preto následne vyhotovil geometrický plán, z ktorého bolo zrejmé zameranie sporných pozemkov.

3. Okresný súd žalobe obce vo vzťahu k sporným pozemkom vyhovel. Podľa okresného súdu sťažovatelia nepreukázali, že by sporné pozemky vydržali, keď neboli schopní označiť, akú veľkú plochu, ktorá by bola v teréne rozpoznateľná a odlíšiteľná od okolitých oplotených pozemkov, mali nadobudnúť vydržaním, a na základe akého vnútorného presvedčenia a akých objektívne sa navonok prejavujúcich skutočností sa mali domnievať, že im táto plocha patrí. Okresný súd poukázal na to, že sťažovateľ uviedol, že predávajúci mu v roku 1999 ukazoval nejakú plochu za oplotením kupovaných pozemkov, no nemal čas si ju so žalobcom vysporiadať, a sťažovateľka uviedla, že ešte pred kúpou si dali urobiť znalecký posudok a po nazretí doňho im bolo hneď zrejmé, že zákres v katastrálnej mape nesúhlasí s oplotením. Podľa okresného súdu už z okolností, za ktorých vôbec mohlo ich právo vzniknúť, pri bežnej opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, museli mať dôvodné pochybnosti o tom, že im právo k sporným parcelám patrí. Pritom bolo potrebné prihliadnúť na stav kupovaných nehnuteľností, ktorý spočíval v kúpe súboru rodinného domu s oplotenými pozemkami, pričom pás sporných pozemkov sa nachádzal za plotom. Okresný súd k tomu doplnil, že nešlo o nerušenú držbu, keďže sporné pozemky boli užívané tretími osobami na prístup k poliám v extraviláne.

4. Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie, v ktorom poukázali na to, že kúpnu zmluvou nadobudli pozemky s výmerou ■■■■■ a tieto aj užívali. Preto nebola pochybnosť o ich vlastníckom práve. Krajský súd rozsudok okresného súdu ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom potvrdil, keďže sťažovatelia nepreukázali nadobudnutie pozemkov vydržaním. Krajský súd doplnil, že z fotodokumentácie je zrejmé, že ide o obecnú cestu slúžiacu na prechod a prejazd k pozemkom v extraviláne. Tiež je toho názoru, že keďže sporné pozemky majú ■■■■■, je málo pravdepodobné, že by sťažovatelia boli v dobrej viere, že sú vlastníkami pozemku o ■■■■■ väčšieho, ako je výmera nimi kupovaných oplotených pozemkov.

5. Sťažovatelia podali proti rozsudku krajského súdu dovolanie. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) zdôvodnili tým, že namietli spôsob vykonávania znaleckého dokazovania, no nespochybnili, že znalec odhalil dlhoročne prenášanú chybu vo výmere ich pozemkov. Podstatou ich námietok bolo to, že znalec v prospech žalobcu vytvoril dve nové parcely, na základe ktorých bola pripustená zmena žaloby, a následne bolo rozhodnuté, že tieto dve parcely patria žalobcovi. Podľa sťažovateľov geometrický plán napriek jeho overeniu katastrom nie je zápisu schopnou listinou. Okrem toho sťažovatelia okresnému súdu vytkli, že najprv časť konania vylúčil na samostatné konanie, ktoré následne prerušil, no neskôr ho znova spojil ku pôvodnému konaniu. Rozsudku krajského súdu ďalej vytkli to, že nerozlišoval medzi pojmami nerušená držba a nerušené užívanie pozemku, a poukázali na to, že sporné pozemky užívali, no v tomto užívaní boli rušení prejazdom poľnohospodárskych mechanizmov.

6. Zvyšnú časť dovolania označili dovolatelia ako argumentácia k vydržaniu. Za nesprávne právne posúdenie a nelogickú pritom označili argumentáciu súdov, že pri kúpe pozemku je bežnou a zachovávanou zvyklosťou oboznámiť sa s jeho výmerou. Poukázali na nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 314/2018 o povinnosti odvolacieho súdu vysporiadať sa v odôvodnení svojho

rozhodnutia s podstatnými odvolacími tvrdeniami aj v prípade skráteného odôvodnenia rozhodnutia a na nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 50/2010, ktorý riešil kolíziu ochrany pôvodného vlastníka a ochrany dobromyseľného nadobúdateľa vlastníctva. Túto argumentáciu uzavreli tak, že rozsudok krajského súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení, pretože krajský súd sa plne stotožnil s rozsudkom okresného súdu, ktorý rozhodol na základe znaleckého geometrického plánu vyhotoveného v rozpore s právnymi normami.

7. O dovolaní sťažovateľov najvyšší súd rozhodol ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom tak, že ho zamietol. Vo vzťahu k námietkam podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd uviedol, že krajský súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu, a preto nebol dôvod na to, aby zopakoval sťažovateľmi označené dôkazy, keďže na skutkových zisteniach a právnych záveroch krajský súd nič nezmenil. Podľa najvyššieho súdu nie je dôvodná ani námietka sťažovateľov, že na pojednávaní nemali možnosť klásť svedkovi dôkazy, keď poukázal na priebeh pojednávania, na ktorom bola prítomná advokátka sťažovateľov. K námietkam proti znaleckému posudku krajský súd poukázal na to, že sťažovatelia napriek dostatočnému priestoru nepredložili iný znalecký posudok alebo geometrický plán a ani nenavrhlí vykonať kontrolné znalecké dokazovanie. Najvyšší súd nezistil, že by sa okresný súd, so závermi ktorého sa stotožnil krajský súd, pri vykonávaní dokazovania a hodnotení dôkazov dopustil pochybenia, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu, lebo len takéto pochybenie by bolo zásahom do práva sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie.

8. K postupu okresného súdu, ktorý najskôr vylúčil vzájomnú žalobu sťažovateľov na samostatné konanie a toto prerušil, no neskôr rozhodol o zrušení rozhodnutia o prerušení konania a o spojení vecí, najvyšší súd uviedol, že nejde o štandardný, no na strane druhej zákona neodporujúci postup, ktorý nezakladá vadu podľa § 420 písm. f) CSP. Za celkom nedôvodnú považoval najvyšší súd námietku sťažovateľov o tom, že pojem novovytvorený pozemok nezodpovedá požiadavke určitosti, pretože katastrálny zákon nepozná pojem pozemok, ale len pojem parcela, keď odkázal na katastrálny zákon, ktorý jasne definuje, čo je pozemok a čo je parcela. K námietkam o arbitrárnosti a nedostatku odôvodnenia rozsudku krajského súdu najvyšší súd uviedol, že oba rozsudky je nevyhnutné posudzovať v ich vzájomnej jednote a oba spĺňajú zákonné kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí. Preto ich nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené či arbitrárne. Z odôvodnení rozsudkov vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

9. Všetky námietky sťažovateľov podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd vyhodnotil ako prípustné, no nedôvodné, a preto dovolanie podľa § 448 CSP zamietol. K dovolaniu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP najvyšší súd uviedol, že tento dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne a v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Podľa najvyššieho súdu sťažovatelia jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom nešpecifikovali konkrétnu právnu otázku riešenú krajským súdom, neuviedli, ako ju riešil, a ani to, ako mala byť táto právna otázka správne riešená. Z toho vyvodil záver, že dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nebolo odôvodnené spôsobom podľa § 431 až § 435 CSP.

III.

10. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti citujú časti rozsudku okresného a krajského súdu a svoje vyjadrenia z pojednávania a závery súdneho znalca. Právne závery okresného a krajského súdu považujú za arbitrárne a za popierajúce pravidlá formálnej logiky. Zastávajú názor, že sú v extrémnom nepomere s princípmi spravodlivosti. Sťažovatelia zdôrazňujú, že sporné pozemky desať rokov nerušene užívali a do držby vstúpili po ich kúpe v roku 1999. Tvrdia, že spornosť hranice sa nikdy nepreukázala. Sú názoru, že nejde o obecnú cestu, ale o ostatné plochy. Odôvodnenie dovolacieho súdu vo vzťahu k vadám podľa § 420 písm. f) CSP považujú za nedostatočné.

11. Sťažovatelia ústavnú sťažnosť odôvodnili tým, že súdy ústavne nekonformne posúdili právnu otázku, ktorá bola pre rozhodovanie súdov podstatná. Sťažovatelia namietajú nesprávny záver súdu v tom, že nesplnili podmienky vydržania. Odôvodnenie súdov považujú za nekonzistentné. Sťažovatelia tvrdia, že súdy nesprávne konštatovali, že sporné pozemky predstavujú obecnú cestu, pretože zo znaleckých posudkov vyplýva rozpor medzi tým, čo je oplotené a čo je na katastrálnej mape zakreslené. Podľa sťažovateľov z dokazovania vyplynulo, že sťažovatelia sporné pozemky užívali. Poukazujú na to, že pozemky užívali v domnienke, že im patria a obec im nebránila v užívaní pozemkov. Urobila tak až v roku 2011. Poukazujú na judikatúru, podľa ktorej je držba oprávnená, ak dosahuje až polovicu výmery držaného susedného pozemku, no oni sa chopili držby vo vzťahu k ■■■■■, čo je z plochy ■■■■■ približne len pätina.

IV.

12. Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou (III. ÚS 391/09). Ústavný súd preskúmava len to, či zákony neboli vyložené spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Ústavný súd za protiústavné považuje tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (I. ÚS 301/06). Rovnako o takýto stav ide aj vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 88/07). Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti (Moreira Ferreira, bod 85; Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

13. Sťažovatelia rovnako ako v dovolaní vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu namietajú rôzne procesné postupy okresného a krajského súdu, ktoré mali mať za následok porušenie ich práva na spravodlivý proces. Na základe týchto námietok sťažovatelia podali dovolanie a s ich námietkami sa vysporiadal najvyšší súd tak, že ich považoval za nedôvodné. Sťažovatelia rovnako ako v dovolaní namietajú nesprávnosť právneho posúdenia veci rozsudkami okresného a krajského súdu. Čo sa týka prípadného nesprávneho právneho posúdenia, i z tohto dôvodu mohli sťažovatelia

podat' dovolanie, čo aj urobili, no ich dovolanie bolo vyhodnotené tak, že sťažovatelia riadne nešpecifikovali právnu otázku, ktorá mala byť nesprávne vyriešená rozsudkom krajského súdu. Pre oba okruhy námietok sťažovateľov bolo možné podať dovolanie, k čomu aj došlo, keď o dovolaní sťažovateľov rozhodol najvyšší súd. Preto vo vzťahu k dovolaním napadnutému rozsudku krajského súdu nie je daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti a z toho dôvodu bola ústavná sťažnosť v rozsahu proti rozsudku krajského súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

14. Vo vzťahu k posúdeniu dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP najvyšší súd konštatoval, že sťažovatelia ako dovolatelia nešpecifikovali právnu otázku dostatočne, a preto najvyšší súd nemohol nesprávne právne posúdenie krajského súdu preskúmať. Sťažovatelia tento právny záver v ústavnej sťažnosti nenamietajú a rovnako ako v dovolaní neuvádzajú, akú právnu otázku či otázky mal dovolací súd na základe ich dovolania riešiť. Nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním môže obsahovať rôzne čiastkové právne otázky, preto nestačí len všeobecne namietat' nesprávne právne posúdenie vydržania. Právnu otázku je potrebné v dovolaní konkrétne pomenovať, dovolateľ musí uviesť, v čom konkrétne spočíva nesprávnosť právneho posúdenia. Preto možno súhlasiť s najvyšším súdom, že len samotné spochybňovanie správnosti rozhodnutia krajského súdu či kritika jeho prístupu pri právnom posúdení nezodpovedá predpokladom prípustnosti dovolania podľa § 432 v spojení s § 421 CSP. Ak najvyšší súd potom dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia vecne neprejednal, konal v súlade s CSP. Z uvedeného zároveň vyplýva, že sťažovateľ sám obsahom svojho dovolania znemožnil, aby bola jeho právu čo do prípadného nesprávneho právneho posúdenia poskytnutá ochrana.

15. Vo vzťahu k vadám namietaným sťažovateľmi podľa § 420 písm. f) CSP treba uviesť, že najvyšší súd tieto preskúmal a uzavrel, že postupom súdu nedošlo k znemožneniu uskutočňovať procesné práva sťažovateľov v takej miere, že by došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Možno konštatovať, že závery najvyššieho súdu sú odôvodnené dostatočne. Tiež treba poznamenať, že hoci sťažovatelia namietajú nedostatočné odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu, nekonkretizujú, ktorá časť odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu je nedostatočne odôvodnená, akej právnej otázky alebo akého procesného pochybenia sa nedostatočne odôvodnenie týka a v čom napadnutý rozsudok nedáva odpoveď na nimi v dovolaní vznesené námietky. Námietka porušenia základných práv musí byť vyjadrená konkrétne vo vzťahu ku konkrétnemu súdnemu rozhodnutiu. Opakovanie už v dovolaní vznesených námietok bez námietky nesprávnosti vysporiadania sa s nimi v konečnom rozhodnutí najvyššieho súdu nevytvára priestor na identifikáciu toho, čím malo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľov rozhodnutím najvyššieho súdu o ich dovolaní. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti nekonfrontovali úvahy najvyššieho súdu z pohľadu porušenia ich základných práv a obmedzili sa len na zopakovanie svojich dovolacích námietok. Takáto argumentácia však nevedie k tomu, že by bolo možné vyvodit' záver o tom, že rozhodnutie najvyššieho súdu spočíva na zjavnej či už skutkovej alebo právnej chybe. Preto je ústavná sťažnosť vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola v tomto rozsahu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

16. Na okraj treba uviesť, že i pri zohľadnení celého sporu sťažovateľov nemožno dospieť k tomu, že by konečné rozhodnutie o tom, že vlastníkom pozemkov s výmerou ■■■ ■■■ je žalobca, a nie sťažovatelia, vychádzalo zo zjavného skutkového omylu. Z vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo na strane jednej to, že táto časť pozemku sa nachádzala za pred desaťročiami právnymi

predchodcami sťažovateľov postaveným plotom, kde bola súčasťou tretími osobami rovnako dlho nerušene užíwanej poľnej cesty. Na strane druhej z vykonaného dokazovania rovnako nesporne vyplynulo, že tento pozemok bol rovnako dlhú dobu evidovaný ako vlastníctvo sťažovateľov, a to v dôsledku jasne popísanej a v geometrických plánoch sa opakujúcej chyby. Takýto skutkový stav môže vyvolať právne otázky o tom, kto je vlastníkom tejto časti pozemku za plotom sťažovateľov. Tieto právne otázky však v dôsledku zbytočného zahladenia sa do otázok skutkových najvyššiemu súdu v dovolaní sťažovateľov predložené neboli a nie je dôvod na to, aby sa nimi zaoberal ústavný súd. To platí o to viac, že ani v ústavnej sťažnosti tieto otázky nastolené neboli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2022

Peter Straka
predseda senátu